

Grey Scale #13

Part Code BT1316
DANES-PICTA.COM

A 1 2 3 4 5 6 M 8 9 10 11 12 13 14 15 B 17 18 19

AKADEMIA OBRONY NARODOWEJ

WYDZIAŁ WOJSK LĄDOWYCH
ZAKŁAD METODYKI SZKOLENIA
TAKTYCZNO-OPERACYJNEGO

Płk dr Józef HALIK

SPRAWOZDANIE
Z BADANIA OPINII SŁUCHACZY KURSU
TAKTYCZNO-OPERACYJNEGO DOWÓDCÓW
ODDZIAŁÓW W ZAKRESIE REALIZACJI PRZEDMIOTU
METODYKA SZKOLENIA OPERACYJNO-TAKTYCZNEGO

62634

Biblioteka Główna
Akademii Obrony Narodowej
S/4599

05-004599-002-0

WARSZAWA

2000

A K A D E M I A O B R O N Y N A R O D O W E J

**WYDZIAŁ WOJSK LĄDOWYCH
ZAKŁAD METODYKI SZKOLENIA TAKTYCZNO – OPERACYJNEGO**

Egz. nr. 2

Plk dr Józef HALIK

**SPRAWOZDANIE
Z BADANIA OPINII SŁUCHACZY KURSU
TAKTYCZNO – OPERACYJNEGO DOWÓDCÓW ODDZIAŁÓW
W ZAKRESIE REALIZACJI PRZEDMIOTU METODYKA
SZKOLENIA OPERACYJNO – TAKTYCZNEGO**

WARSZAWA

2000

SPRAWOZDANIE
Z BADANIA OPINII SŁUCHACZY KURSU
TAKTYCZNO – OPERACYJNEGO DOWÓDCÓW ODDZIAŁÓW
W ZAKRESIE REALIZACJI PRZEDMIOTU METODYKA SZKOLENIA
OPERACYJNO – TAKTYCZNEGO
PRZEPROWADZONEGO W DNIU 30.11.2000 R.

I. CEL BADAŃ:

Celem badań było zebranie opinii, uwag i propozycji dotyczących kształcenia metodycznego słuchaczy KTO D Oddz. z przedmiotu Metodyka szkolenia operacyjno – taktycznego.

II. METODY BADAŃ:

W celu zebrania wiarygodnego materiału badawczego wykorzystano metodę badania opinii oraz metodę analizy, syntezy a także metody statystyczne. Jako narzędzie badawcze wykorzystano ankietę – „KURS KTO”, w której sformułowano pytania otwarte.

III. ZAKRES BADAŃ:

Badaniami opinii (sądów) objęto słuchaczy kursu Taktyczno – Operacyjnego Dowódców Oddziałów realizujących kształcenie w AON w terminie 3.10 – 22.12.2000. Ważnych ankiet otrzymano 9 co stanowiło ok. 70% badanej populacji słuchaczy kursu.

W ankiecie słuchacze kursu odpowiadali na pytania otwarte, w których mogli swobodnie przedstawić swoje poglądy, oceny, wnioski oraz propozycje dotyczące problemów wyartykułowanych w 10 pytaniach.

IV. PROBLEMY BADAWCZE:

Głównym problemem badań jaki sformułowano jest pytanie: Jak kształcić słuchaczy KTO Dowódców Oddziałów w zakresie przedmiotu Metodyka szkolenia Operacyjno – Taktycznego, aby w pełni przygotować ich do wykonywania obowiązków służbowych w jednostkach wojskowych w zakresie realizacji szkolenia dowództwa (sztabu) i wojsk, działalności metodyczno – szkoleniowej oraz opracowania i prowadzenia ćwiczeń taktyczno – operacyjnych. Szczegółowe problemy badawcze również w postaci pytań zostały zamieszczone w ANKIECIE – „KURS KTO”, które jest załącznikiem do niniejszego opracowania.

V. PRZEBIEG BADAŃ:

Do przeprowadzenia badań opracowano ankietę, w której określono cel i zakres badań oraz sformułowano 10 pytań (problemów). Badania przeprowadzono wśród słuchaczy KTO Dowódców Oddziałów na zakończenie realizacji przedmiotu metodyka szkolenia operacyjno – taktycznego.

Ankieta miała charakter anonimowy. Oprócz pytań (problemów) zamieszczono w niej także pytania dotyczące podstawowych danych reprezentanta, tzn. zajmowanego stanowiska służbowego, rodzaju sił zbrojnych (wojsk), stażu służby oraz stażu na stanowisku.

Przy wypełnianiu ankiety obecny był jej autor, który w razie potrzeby wyjaśniał wszelkie wątpliwości i wskazywał na interpretacje poszczególnych pytań (problemów). Czas przeznaczony na wypełnienie ankiety był ograniczony godziną lekcyjną (45 minut).

VI. WYNIKI BADAŃ:

Wyniki przeprowadzonych badań opinii zostały przedłożone w formie tabelarycznej i opisowej. Wszelkie wnioski, propozycje w zakresie poszczególnych pytań (problemów) zostały wiernie przedstawione w sprawozdaniu w części

tabelarycznej, zaś wszelkie wnioski w części drugiej sprawozdania („wnioski końcowe z badań”).

Autor badań jest przekonany, że zebrany materiał badawczy w postaci ocen, wniosków i propozycji zostanie wykorzystany do całościowej oceny kształcenia słuchaczy KTO, a także pozwoli usprawnić kształcenie z metodyki szkolenia operacyjno – taktycznego.

I. OGÓLNE DANE O RESPONDENCIE (dane liczbowe i procentowe)

Lp.	Zajmowane stanowisko służbowe	Rodzaj wojsk		Staż służby wojskowej			Staż służby na stanowisku		
		Wojska lądowe	RWiS	do 5 lat	od 6 do 15 lat	od 16 do 20 lat	do 2 lat	do 5 lat	od 6 do 10 lat
1	Dowódca	1/11.1	-	-	-	1/11.1	-	1/11.1	-
2	Szef sztabu (brygady)	2/22.3	1/11.1	-	-	3/33.3	-	3/33.3	-
3	Z-ca dowódcy pułku	2/22.2	-	-	-	2/22.2	1/11.1	1/11.1	-
4	Z-ca dowódcy szef szkolenia	-	1/11.1	-	-	1/11.1	-	1/11.1	-
5	Z-ca szefa wydziału szkolenia	1/11.1	-	-	-	1/11.1	-	1/11.1	-
6	Szef sekcji operacyjnej G-3	-	1/11.1	-	1/11.1	-	1/11.1	-	-
X	Razem:	6/66.7	3/33.3	-	1/11.2	8/88.8	2/22.3	7/77.7	-

II. ODPOWIEDZI NA PYTANIA

Tabela 1

Czego oczekiwał Pan przychodząc na Kurs Taktyczno – Operacyjny Dowódców Oddziałów?	L	%
I. Na pierwszym miejscu:		
- poszerzenia wiedzy w zakresie dowodzenia oddziałem;	2	22,2
- zdobycia wiedzy w zakresie dowodzenia oddziałem gospodarczym (sprawy budżetowo – finansowe, prawne, kadrowe, zamówienia, przetargi, kodeks pracy itp., itd.);	4	44,4
- zdobycia wiedzy w zakresie procesu wypracowania decyzji do walki (bitwy), operacji;	1	11,1
- zdobycia wiedzy w zakresie zasad i procedur szkolenia operacyjno – taktycznego dowództwa (sztabu) i wojsk oddziału.	2	22,2
II. Na drugim miejscu:		
- zapoznania się z problemami działalności gospodarczo – finansowej i prawnej jednostki (oddziału);	4	44,4
- zapoznania się z problemami planowania działań i dowodzenia;	3	33,3
- zapoznania się z problematyką szkolenia operacyjno – taktycznego i bojowego;	1	11,1
- przygotowania się do objęcia wyższego stanowiska służbowego.	1	11,1
III. Na trzecim miejscu:		
- zapoznania się z zasadami, procedurami przygotowania i prowadzenia szkolenia w oddziale w świetle zachodzących zmian;	5	55,5
- pogłębienia wiedzy ogólnej i specjalistycznej w zakresie funkcjonowania Sił Zbrojnych RP w nowych realiach polityczno – gospodarczych;	1	11,1
- zapoznania się z nowościami w zakresie taktyki działania dowództw (sztabów) i wojsk na polu walki;	2	22,2
- przygotowania się do objęcia wyższego stanowiska.	1	11,1

Tabela 2

Czy Pana zdaniem przedmiot Metodyka Szkolenia Operacyjno – Taktycznego jest na kursie potrzebny?	L	%
a) tak;	9	100,0
b) nie;	-	-
c) nie mam zdania;	-	-
Uzasadnienie odpowiedzi na punkt a)		
- podstawą funkcjonowania wojska w okresie pokoju jest szkolenie. Nowe formy i metody są pożądane;	2	22,2
- przygotowuje do organizacji szkolenia na szczeblu oddziału i pododdziału	2	22,2
- dobrze by było aby ostatecznie została opracowana instrukcja o przygotowaniu i prowadzeniu ćwiczeń;	1	11,1
- na kurs należałoby w pierwszej kolejności wysłać naszych przełożonych, aby się zapoznali z nowymi ustaleniami i procedurami szkoleniowymi;	1	11,1
- szkolenie uważam za najważniejszą i priorytetową dziedzinę działalności służbowej dowódcy oddziału;	2	22,2
- wzbogaca spojrzenie na problemy szkolenia kadry i pododdziałów, wzbogaca wiedzę na temat dyrektyw i procedur szkoleniowych stosowanych w armiach NATO;	3	33,3
- znajomość problematyki szkoleniowej jest niezbędna przyszłemu dowódcy oddziału;	3	33,3

Uwaga: Respondenci wymieniali po kilka uzasadnień, stąd suma procentowa ich odpowiedzi jest większa niż 100%

Tabela 3

Które tematy (jaką problematykę) z przedmiotu metodyka szkolenia operacyjno – taktycznego należałoby Pana zdaniem, wyeliminować z programu kursu?	L	%
- formy i metody szkolenia dowódców (sztabów);	1	11,1
- nie należy rezygnować z żadnego tematu;	5	55,6
- problematykę ogólną dotyczącą organizacji procesu szkolenia na szczeblu Sił Zbrojnych RP;	2	22,2
- podstawowe tematy dotyczące szkolenia wojsk, gdyż jest mi to znane.	1	11,1

Tabela 4

O jaką problematykę należałoby, Pana zdaniem rozszerzyć treści przedmiotu MszOT?	L	%
- o sposoby prowadzenia szkolenia obowiązującego w armiach sojuszniczych, które będą służyć do nowelizacji naszych form i zasad szkolenia;	2	22,2
- o szczegółowe zasady realizacji ćwiczeń wg poglądów NATO oraz sposób opracowania dokumentacji we wszystkich jego etapach;	5	55,5
- o dokumenty normujące organizacyjną i kompetencyjną stronę ćwiczeń międzynarodowych;	2	22,2
- nie ma potrzeby rozszerzania treści przedmiotu MSzOT;	1	11,1
- o problematykę przygotowania ćwiczeń dla poszczególnych rodzajów wojsk (uwzględniając ich specyfikę);	1	11,1

Uwaga: Niektórzy respondenci wymieniali po kilka odpowiedzi, stąd ich suma procentowa jest większa niż 100%.

Tabela 5

Czy odpowiadają Panu stosowane na kursie formy i metody kształcenia z przedmiotu Metodyka Szkolenia Operacyjno – Taktycznego?	L	%
a) tak;	9	100,0
b) nie;	-	-
c) nie mam zdania.	-	-
Uzasadnienie odpowiedzi na pkt a):		
- formy i metody są bardzo dobre, bo bardzo dobry jest też wykładowca;	1	11,1
- zajęcia prowadzone są rzeczowo i z wielkim znanstwem przedmiotu;	1	11,1
- wykładowca wprowadza właściwą atmosferę wśród słuchaczy, stosuje metody pobudzające do myślenia i działania, umie uargumentować treści teoretyczne właściwymi przykładami, posiada doświadczenie liniowe;	1	11,1
- sposób prezentowania nowych treści bardzo ciekawy i absorbujący; wczuwa się w potrzeby słuchaczy;	2	22,2
- są to konkretne zajęcia, zapewniają one zdobycie potrzebnej wiedzy w zakresie organizacji i prowadzenia szkolenia (w tym ćwiczeń);	1	11,1
- zajęcia są aktywizujące pozwalają na wzajemną wymianę doświadczeń między studentami.	3	33,3

Tabela 6

Jakie inne wnioski i propozycje dotyczące przedmiotu Metodyka Szkolenia Operacyjno – Taktycznego, chciałby Pan jeszcze zgłosić?	L	%
- w trakcie trwania kursu celowe byłoby uwzględnić problematykę przygotowania i prowadzenia ćwiczeń międzynarodowych (w aspekcie prawa międzynarodowego, odprawy paszportowej itp.);	2	22,2
- na zajęcia z metodyki szkolenia operacyjno – taktycznego należałoby zapraszać oficerów szkoły NATO z Oberneugen (Niemcy) w celu wymiany doświadczeń;	1	11,1
- na kursie w przedmiocie metodyka należałoby przedstawić określone dokumenty np. ćwiczeń, a następnie je opracować do konkretnego ćwiczenia;	3	33,3
- na zajęciach z metodyki należałoby zainscenizować, przedstawić proces planowania na szczeblu oddziału w formie zajęć grupowych wyznaczając określone osoby funkcyjne;	1	11,1
- w trakcie kursu studenci powinni mieć możliwość wzięcia udziału w ćwiczeniu taktycznym realizowanym na szczeblu batalionu (brygady);	1	11,1
- w treściach kształcenia z metodyki szkolenia operacyjno – taktycznego uwzględnić zasady opracowania ćwiczeń wg standardów NATO;	2	22,2
- każdy słuchacz po zakończeniu zajęć (kursu) powinien otrzymać materiały, w których powinno być skompaktowane każde zajęcie (temat)	2	22,2

Uwaga: Niektórzy respondenci wymieniali po kilka odpowiedzi, stąd ich suma procentowa jest większa niż 100%.

Tabela 7

Jaką problematykę (przedmiot) należałoby, Pana zdaniem wprowadzić na kursie?	L	%
- na kursie winno się omawiać problematykę prawną i finansową dotyczącą oddziału (samodzielnego pododdziału);	1	11,1
- powinno być zdecydowanie więcej zajęć z prawa pracy, działalności kadrowej, bhp itp. Problematyka ta jest traktowana bardzo ogólnie i realizowana najczęściej na 7 i 8 godz. zajęć. np. z problematyki dotyczącej zamówień publicznych tylko 4 godziny przeznaczają się na całą procedurę z tym związaną; problematyka ze szkód wojskowych nie była realizowana – ze względu na brak wykładowcy z departamentu kontroli;	2	22,2
- zajęcia z ekonomii powinny dotyczyć problematyki działania w tym zakresie w jednostce wojskowej. Obecnie jest to tylko wielka teoria, która nijak nie przystaje do rzeczywistych problemów jednostek;	3	33,3
- więcej należałoby poświęcić czasu na przepisy prawa międzynarodowego dotyczącego konfliktów zbrojnych lub działania w ramach misji pokojowych;	3	33,3
- poszerzyć tematykę zajęć (zwiększyć liczbę godzin) z taktyki ogólnej i rodzajów wojsk;	1	11,1
- należałoby wprowadzić problematykę dotyczącą: zarządzania oddziałem gospodarczym, ochrony danych osobowych, działalności organizacji samorządowych, ochrony środowiska;	1	11,1
- należałoby wprowadzić w większym wymiarze (zwiększyć liczbę godzin dydaktycznych) problematykę dotyczącą organizacji procesu szkolenia na szczeblu SZ i DWLąd.;	1	11,1
- należałoby wprowadzić problematykę dotyczącą trybu postępowania przy wywozie broni, amunicji, paliwa i żywności itp.; a także problematykę dotyczącą wyceny ćwiczeń i szkolenia.	1	11,1

Uwaga: Niektórzy respondenci wymieniali po kilka odpowiedzi, stąd ich suma procentowa jest większa niż 100%.

Tabela 8

Jaką problematykę (przedmiot) należałoby, Pana zdaniem, zlikwidować na kursie?	L	%
- zlikwidować problematykę dotyczącą obowiązujących normatywów szkolenia, gdyż z tym mamy do czynienia na co dzień;	1	11,1
- zlikwidować problematykę nie związaną z produktywnym szkoleniem dowództw (sztabów) i wojsk;	3	33,3
- Kurs Dowódców Oddziałów powinien eksponować problematykę dotyczącą przede wszystkim: problemów ekonomicznych, zarządzania i kierowania oddziałem (działania bieżące), planowanie szkolenia, itp. Problemy dotyczące szkolenia operacyjno – taktycznego winny być przedstawione jako nowości w formie wykładów (informacji);	3	33,3
- nie mam zdania;	2	22,2
- zrezygnować z zajęć grupowych, sztukę operacyjną potraktować bardzo ogólnie w formie wykładów (niewielka liczba godzin), szkolenie logistyczne potraktować ogólnie bez wnikania w drobiazgowość tematów nie mających zastosowania w życiu i działalności bieżącej wojska;	3	33,3
- tematyka zajęć realizowanych na kursie powinna dotyczyć rozwiązywania głównych problemów, a nie szczegółów, gdyż nie jest to kurs oficerów operacyjnych, logistyki czy też oficerów rodzajów wojsk (służb);	2	22,2
- ograniczyć tematykę przeznaczoną na sztukę operacyjną, a czas ten przeznaczyć na bardziej pożyteczne problemy.	2	22,2

Tabela 9

Jakie inne wnioski i propozycje dotyczące treści, form i metod organizacji kształcenia i nauczycieli akademickich chciałby Pan jeszcze zgłosić?	L	%
- moim zdaniem nie powinno się organizować zajęć grupowych w poniedziałki, na ósmej godzinie zajęć; wykładowcy powinni lepiej przygotowywać się do zajęć seminaryjnych, a nie stosować metody: Uczył Marcin – Marcina...;	1	11,1
- w większości przypadków prezentowane wykłady są oderwane od rzeczywistości (część treści przestarzałych); nie przedstawia się dokumentów normatywnych, lecz niejednokrotnie niepublikowane skrypty; uważam, że to jest kurs, a nie studia i tu winniśmy być zapoznawani z zarządzeniami, rozkazami MON lub dowódców RSZ i RW;	1	11,1
- zajęcia na kursie nie powinny być realizowane przy zastosowaniu metody: „Słuchacz uczy słuchacza”; planowanie zajęć winno odpowiadać logicznej kolejności rozpatrywania problemów walki (operacji), a nie tak jak na kursie: najpierw określamy warianty działania wojsk własnych, a po tym dopiero warianty działania przeciwnika; KTO Dowódców Oddziałów to nie jest chyba kurs wykonywania foliogramów czy też obliczania (kalkulowania) w roli oficera operacyjnego; na kursie nie zapewniono odpowiedniego czasu na studiowanie nowości wydawniczych MON, a główny nacisk kładzie się na ilość wykonywanych folii czy też tabel;	3	33,3
- podczas tego kursu powinny dominować zajęcia w formie wykładu;	1	11,1
- kurs powinien trwać maksymalnie 1 – 2 miesiące; obecny plan kursu jest niespójny i opracowany przez osoby niekompetentne;	1	11,1
- uważam, że na tego typu kursie nie powinno się realizować zajęć tylko w formie zajęć grupowych i seminariów;	1	11,1
- uważam, że słuchacze kursu powinni mieć możliwość zgłaszania tematów na zajęcia seminaryjne lub wykłady;	1	11,1
- program kursu przedstawia się jako pewien fragment studiów I roku; warunki socjalne kursu nie do przyjęcia; brak zabezpieczenia procesu szkolenia (folie, komputery, ksero itp.); program jest przeladowany; niewłaściwy stosunek zajęć (liczba godzin ze SzO i TO 40:14); zajęcia planowane są bez zachowania logiki pracy dowódcy, oficerów sztabu, szefów rodzajów wojsk itd.; brak czasu na właściwe opracowanie prac kursowych.	2	22,2

Uwaga: Niektórzy respondenci wymieniali po kilka odpowiedzi, stąd ich suma procentowa jest większa niż 100%.

Tabela 10

Proszę przedstawić własną propozycje procesu merytorycznego przygotowania oficerów w zakresie problematyki ćwiczeń międzynarodowych i sojuszniczych stosowną do aktualnie funkcjonujących poziomów kształcenia oficerów w SZRP:	L	%
<p>Rozwiązania najbardziej oryginalne:</p> <p>I</p> <p>WSO – treści teoretyczne w zakresie ćwiczeń narodowych i sojuszniczych – w roli wykonawcy; Kursy (WKO) – treści zawarte w dokumentach ćwiczeń na danym szczeblu i praktyczne wykonywanie tych dokumentów; AON – kompleksowe przygotowania ćwiczeń międzynarodowych w poszczególnych komórkach – na pierwszym roku jako strona „A”, na drugim roku jako strona „B”; KTO – przepisy i normatywy prawne dotyczące ćwiczeń międzynarodowych (prawo międzynarodowe, zabezpieczenie finansowe, odprawy paszportowo – celne, wzory dokumentów, tryb postępowania przy wywozie broni, amunicji, paliwa, żywności itp., wycena (koszty) ćwiczeń;</p> <p>II</p> <p>WSO – praktyczne opracowanie zajęcia (ćwiczenia) na szczeblu plutonu, kompanii i przeprowadzenie ich w roli dowódcy kompanii (batalionu); WKDO – praktyczne opracowanie ćwiczenia dla kompanii i praktyczne wystąpienie w roli kierownika ćwiczenia (jedna grupa) – zespół opracowuje, inna na tych dokumentach ćwiczy; AON – studenci powinni opracowywać ćwiczenia batalionowe, a najlepiej opracowane powinny być realizowane praktycznie przez studentów; w oparciu o sytuację szkoleniową i założenia własnej jednostki, a następnie dokumentacja wykorzystywana jest w akademii do kształcenia studentów lub w jednostce, z której wywodzi się słuchacz KTO. W miarę możliwości słuchacze KTO powinni praktycznie prowadzić tego typu ćwiczenie w wybranej jednostce jako ćwiczenia instruktazowo – metodyczne.</p>	4	44,4
	5	55,5

WNIOSKI KOŃCOWE Z BADAŃ

Badania opinii przeprowadzono z wystarczającą populacją (ok. 70%) słuchaczy – uczestników Kursu Taktyczno – Operacyjnego Dowódców Oddziałów.

Z danych uzyskanych z metryczek znajdujących się przy każdej ankiecie uzyskano następujące informacje: zajmowane stanowisko przez uczestników kursu przed jego rozpoczęciem, rodzaj wojsk i/lub Sił Zbrojnych z jakich się wywodzą, staż służby wojskowej poszczególnych słuchaczy, a także staż służby na ostatnio zajmowanym stanowisku.

W wyniku uporządkowania danych w sensie statystycznym można stwierdzić co następuje. Około 67% (66,6) badanych słuchaczy wywodziła się z wojsk lądowych, pozostali ok. 33% (33,3) to oficerowie rodzajów sił zbrojnych i rodzajów wojsk. Wśród stanowisk jakie zajmowali badani respondenci najwyższe w hierarchii to dowódca oddziału – 1 respondent (11,1%), kolejne stanowiska wg hierarchii to szef sztabu brygady - 3 respondentów (33,3%); zastępca dowódcy pułku – 2 respondentów (22,2%); zastępca dowódcy brygady – szef szkolenia – 1 respondent (11,1%); zastępca szefa wydziału szkolenia dywizji – 1 respondent (11,1%) oraz szef sekcji operacyjnej G-3 – 1 respondent (11,1%).

Generalnie można stwierdzić, iż wszyscy badani respondenci wywodzili się ze średniego taktycznego szczebla dowodzenia brygada (pułk) – dywizja. Wszyscy respondenci mieli zaliczony staż na stanowisku dowódcy kompanii, zaś prawie połowa z badanych również staż na stanowisku dowódcy batalionu (dywizjonu). Jeżeli zaś chodzi o staż w służbie wojskowej to tylko jeden respondent legitymował się stażem służby wojskowej krótszym niż 15 lat, zaś pozostali 8 (88,8%) stażem od 16 do 25 lat. Staż na stanowisku ostatnio zajmowanym był też różny i wahał się w granicach od 1 (22,2%) do 5 (77,7%) lat.

Reasumując można stwierdzić iż tylko nieliczni respondenci – 2 (22,2%) realizowali kurs zgodnie z pragmatyką kadrową, pozostali (aż 77,7%) respondenci realizowali ten kurs z pewnym opóźnieniem. W wywiadach osobistych respondenci

twierdzili, że ów kurs realizują w celu zdobycia zaświadczenia, co jest konieczne do uzyskania możliwości dalszego awansu na stanowisku i w stopniu.

1. Według opinii respondentów na pytanie „Czego oczekiwał Pan przychodząc na KTO Dowódców Oddziałów na pierwszym miejscu w hierarchii znalazły się następujące oświadczenia:

- chciałem zdobyć wiedzę w zakresie zarządzania oddziałem gospodarczym, szczególnie chodzi tu o kwestię budżetowo – finansowe, prawne, kadrowe, zamówienia, przetargi itp.. – 44,4% respondentów;
- na drugim miejscu w hierarchii znalazło się oświadczenie prawie 45% respondentów, że w toku kursu chcieliby zapoznać się z procedurami planowania działań na szczeblach taktycznych i dowodzenia w czasie prowadzenia walki;
- na trzecim miejscu w hierarchii respondenci (ok. 55%) ujmowali, że oczekiwali, że na kursie zostaną dokładnie zapoznani z zasadami oraz procedurami organizowania i prowadzenia szkolenia w świetle zachodzący zmian strukturalnych oraz realizacji postulatów interoperacyjności.

Respondenci wyrażali również przekonanie, że na KTO będą zapoznani także z problematyką procesu wypracowania decyzji na szczeblu oddziału i związku taktycznego, a także z interpretacją regulaminu taktycznego wojsk lądowych w zakresie prowadzenia działań operacyjnych i taktycznych.

2. Wszyscy respondenci (100%) uznali, że przedmiot metodyka szkolenia operacyjno – taktycznego jest na kursie bardzo potrzebny. Powyższą deklarację motywowali następująco:

- metodyka szkolenia operacyjno – taktycznego daje oficerom wiedzę teoretyczną w zakresie zasad, form oraz metod organizacji i prowadzenia przedsięwzięć szkoleniowych dowództw (sztabów) i wojsk, a także dyrektyw i procedur stosowanych w innych armiach NATO. Twierdzą oni, że szkolenie jest podstawą funkcjonowania wojska w okresie pokoju. Tylko poprzez intensywne i permanentne szkolenie, doskonalenie i zgrywanie dowództw (sztabów) oraz wojsk można

przygotować się do realizacji różnorodnych zadań, jakie dziś (po wstąpieniu do NATO) muszą realizować niemalże wszystkie jednostki bez względu na kategorię gotowości bojowej jak również miejsce stacjonowania.

3. Przeważająca część (ok. 55%) badanych słuchaczy Kursu Taktyczno – Operacyjnego Dowódców Oddziałów twierdzi, że problematyka (tematy) realizowane w ramach metodyki szkolenia operacyjno – taktycznego są potrzebne i nie należy w przyszłości rezygnować z żadnego, postulują natomiast, aby na niektóre ważne problemy (tematy) zwiększyć liczbę godzin dydaktycznych. Około 22,2% respondentów uznała, że niektóre tematy jak np.: dotyczące form i metod szkolenia, a także organizacji procesu szkolenia na szczeblu Sił Zbrojnych RP powinny być potraktowane jedynie zapoznawczo bez zbytniego wchodzenia w szczegóły.
4. Słuchacze Kursu bardzo żywo zainteresowani byli problemami przygotowania (proponowania i planowania) i prowadzenia oraz oceny i sprawozdawczości z ćwiczeń realizowanych wg procedur stosowanych w innych armiach NATO (np. w armii USA i Bundeswehrze) jak również procedur i standardów sojusznicych. Przeważająca ich część (ok. 56%) uważa, że ta problematyka w szerszym niż obecnie zakresie winna się znaleźć w programie przedmiotu metodyka szkolenia operacyjno – taktycznego i dowodzenia. Szczególnie ważne ich zdaniem jest zapoznanie się z dokumentami wykonanymi do ćwiczeń międzynarodowych i sojusznicych, zarówno militarnych jak również kryzysowych i misji pokojowych. Około 22% badanych słuchaczy uważa, że należałoby znacznie rozszerzyć problematykę w zakresie dyrektyw, form i metod szkolenia w innych armiach natowskich.
5. Na pytania zadane respondentom „Czy odpowiadają im stosowane na kursie formy i metody kształcenia z przedmiotu metodyka szkolenia operacyjno – taktycznego?” wszyscy badani słuchacze odpowiedzieli twierdząco. Bardzo sobie cenią zaangażowanie w zajęcia wykładowcy, a także możliwość dyskusji, wypowiedzenia się na nurtujące, czasem kontrowersyjne pytania. Taka

wymiana myśli w gronie kolegów pełniących różne funkcje w różnych jednostkach mówią badani...: „daje często więcej pożytku niż przestudiowanie wielu podręczników czy instrukcji”.

6. Oprócz przedstawionych wcześniej wniosków i postulatów w zakresie treści, form i metod realizacji przedmiotu metodyka szkolenia operacyjno – taktycznego respondenci wymieniali jeszcze inne wnioski i propozycje. Do najbardziej znaczących (za którymi opowiedziało się 20 – 30 % respondentów) należą takie jak:

- na kursie należałoby prezentować określone dokumenty np.: dotyczące ćwiczeń (dokumenty operacyjne), a następnie je opracowywać wg określonych założeń do konkretnego ćwiczenia;
- w trakcie trwania kursu celowe byłoby uwzględnić także problematykę przygotowania i prowadzenia ćwiczeń międzynarodowych, eksponując przy tym określone przepisy (normy) w zakresie uczestnictwa określonych państw, zabezpieczenia finansowego, odprawy paszportowo – celnej itp., itd.;
- po zakończeniu kursu każdy słuchacz powinien otrzymać określone materiały szkoleniowe, które zawierałyby skompaktowaną problematykę z danego przedmiotu (grup przedmiotów).

7. Respondenci postulują aby na kursie w ogóle wprowadzić następującą problematykę (zostanie tu wymieniona ta problematyka, za którą opowiedziało się najwięcej badanych słuchaczy, pozostała przedstawiona jest w tabeli 7 niniejszego sprawozdania):

- w trakcie zajęć z ekonomiki należałoby eksponować taką problematykę, która dotyczyłaby rozwiązywania konkretnych problemów budżetowo – finansowych (ekonomicznych) oddziału (pododdziału);
- więcej należałoby poświęcić czasu na przepisy prawa międzynarodowego, dotyczącego konfliktów zbrojnych lub działania w ramach misji pokojowych;
- powinno być zdecydowanie więcej zajęć z prawa pracy, działalności kadrowej, gdyż problematyka ta jest traktowana zbyt ogólnie i nie

zawsze odbywają się zajęcia ponieważ są planowane na 7 i 8 godzinie lekcyjnej.

8. Respondenci jednoznacznie opowiedzieli się za zlikwidowaniem na kursie problematyki nie związanej ze szkoleniem dowództw (sztabów) i wojsk, problematyki ogólnej ekonomicznej oraz zajęć grupowych ze sztuki operacyjnej. Opinie i spostrzeżenia respondentów, które w pewnym stopniu argumentują przedstawione wypowiedzi, że problematyka (tematy) z poszczególnych przedmiotów powinny być dostosowane do określonego szczebla (oddziału), a nie ujmować wszystkiego w sposób bardzo ogólny wynika z tego, że słuchacze traktują ten kurs jako przygotowanie ich do konkretnego rozwiązywania problemów – na szczeblu oddziału (samodzielnego pododdziału).
9. Dość liczne uwagi zgłaszali respondenci w stosunku do innych przedmiotów oraz procesu kształcenia realizowanego na kursie. Najwięcej kontrowersji wzbudza u nich nie do końca skorelowany układ tematów, szczególnie ze sztuki operacyjnej i taktyki, a także zbyt absorbujące przygotowanie przez nich materiałów dydaktycznych w postaci folii z sytuacjami taktycznymi (operacyjnymi). Ponadto badani słuchacze uważają, że rozstrzygane problemy taktyczne (operacyjne) w trakcie zajęć ze sztuki operacyjnej, taktyki ogólnej, czy też rodzajów wojsk powinny być platformą do rozwiązywania grupowego ważnych problemów, a nie kończyć się na odpytywaniu oficerów. Mało tego bardzo rzadko się zdarza, aby wykładowca zaprezentował możliwy sposób rozwiązywania danej kwestii. Respondenci uważają, że kurs ten powinien stwarzać możliwość zapoznania ich z najnowszymi opracowaniami dydaktycznymi i normatywnymi w zakresie szkolenia, działalności gospodarczej, kadrowej itp., a także powinien zaznajamiać z procedurami organizowania i prowadzenia operacji połączonych na obszarze kraju jak również poza jego granicami. Dużo uwag zgłaszali także słuchacze w stosunku do warunków socjalnych jakie stworzono im w AON. Dalsze wnioski i propozycje dotyczące form, metod i organizacji kształcenia i nauczycieli przedstawione zostały w tabeli 9 niniejszego sprawozdania.

10. Respondenci przedstawili również własne propozycje procesu merytorycznego przygotowania oficerów z problematyki ćwiczeń międzynarodowych i sojuszniczych na poszczególnych poziomach kształcenia profesjonalnego realizowanego w systemie szkolenia SZRP. Spośród wielu propozycji wybrano zasadniczo dwa najbardziej oryginalne, które w pewnym sensie ujmują także poszczególne fragmenty propozycji wszystkich badanych.

Przedstawione propozycje generalnie zmiierzają w kierunku praktycznego opracowywania koncepcji oraz dokumentów ćwiczeń, które mogły by być z kolei praktycznie realizowane przez studentów lub słuchaczy kursów. Widzą oni także możliwość przekazywania określonych (najlepiej opracowanych dokumentacji ćwiczeń) ćwiczeń do jednostek wojskowych dowództw (sztabów) współpracujących z AON w celu ich realizacji, lub przetestowania itp.

Podsumowując badania opinii przeprowadzone wśród uczestników Kursu Taktyczno – Operacyjnego Dowódców Oddziałów wyłania się generalnie następująca konkluzja. Zarówno cele, jak i treści powinny odpowiadać poziomowi kształcenia słuchaczy, zaś formy i metody winny aktywizować słuchaczy do przedstawiania własnych koncepcji, wspólnego ich omawiania oraz argumentowania ich potrzeby i/lub możliwości zastosowania. Również baza i środki dydaktyki powinny być dostosowane i stanowić niejako uzupełnienie metod kształcenia. Kurs powinien przygotowywać słuchaczy do konkretnych zachowań, ale jednocześnie rozwijać umiejętności rozwiązywania problemów taktycznych i operacyjnych we współczesnej walce, oraz działaniach niemilitarnych.

ANKIETA – „KURS – KTO”

Dla słuchaczy Kursu Taktyczno-Operacyjnego Dowódców Oddziałów

Wydział Wojsk Lądowych prowadzi badania sondażowe dotyczące Kursu Taktyczno-Operacyjnego Dowódców Oddziałów, a w szczególności realizacji przedmiotu Metodyka Szkolenia Operacyjno-Taktycznego.

W ramach prowadzonych badań pragniemy skorzystać z Pana opinii, spostrzeżeń i uwag dotyczących Kursu, a nade wszystko zakresu treści, form i metod oraz warunków kształcenia w ramach przedmiotu Metodyka Szkolenia Operacyjno-Taktycznego.

Uprzejmie prosimy o rzetelne i w miarę wyczerpujące odpowiedzi na pytania zawarte w ankiecie w sposób podany w instrukcji przy każdym pytaniu, a także o przekazanie innych uwag z zakresu badanej problematyki.

Gwarantujemy zachowanie pełnej anonimowości.

Za pomoc w obiektywnej ocenie i włożoną pracę serdecznie dziękujemy.

1. DANE RESPONDENTA

1. Zajmowane stanowisko służbowe.....
2. Rodzaj sił zbrojnych (wojsk).....
3. Staż służby wojskowej..... staż na stanowisku.....

2. ODPOWIEDZI NA PYTANIA

1. Czego oczekiwał Pan przychodząc na Kurs Taktyczno-Operacyjny Dowódców Oddziałów? (Proszę wymienić oczekiwania wg hierarchii ważności)

- 1).....
- 2).....
- 3).....
- itd.....

2. Czy, Pana zdaniem, przedmiot Metodyka Szkolenia Operacyjno-Taktycznego jest na kursie potrzebny? (Proszę podkreślić wybraną odpowiedź i uzasadnić ją)

- tak;
- nie;
- nie mam zdania.

Uzasadnienie:

.....
.....
.....

3. Które tematy (jaką problematykę) z przedmiotu MszOT należałoby, Pana zdaniem, wyeliminować z programu kursu? (Proszę wymienić nr tematu lub problematykę)

.....
.....
.....

4. O jaką problematykę należałoby, Pana zdaniem, rozszerzyć treści przedmiotu MszOT? (Proszę wymienić pożądaną problematykę)

.....
.....
.....
.....

5. Czy odpowiadają Panu formy i metody zajęć na kursie z przedmiotu MszOT? (Proszę podkreślić wybraną odpowiedź i uzasadnić ją)

- tak;
- nie;
- nie mam zdania

Uzasadnienie:

.....
.....
.....

6. Jakie inne wnioski i propozycje dotyczące przedmiotu MszOT chciałby Pan jeszcze zgłosić? (Proszę wymienić wnioski i ewentualne propozycje i krótko je uzasadnić)

.....
.....
.....
.....

7. Jaką problematykę (przedmiot) należałoby, Pana zdaniem, wprowadzić na kursie? (Proszę podać nazwę przedmiotu lub wymienić problematykę)

.....
.....
.....
.....

8. Jaka problematykę (przedmiot) należałoby, Pana zdaniem, zlikwidować na kursie (Proszę wymienić /wskazać/ ten przedmiot lub problematykę i uzasadnić swoją propozycję)

.....
.....
.....
.....

9. Jakie inne wnioski i propozycje dotyczące treści, form, metod, organizacji kształcenia i nauczycieli akademickich, chciałby Pan jeszcze zgłosić? (Proszę wymienić uwagi, wnioski i ewentualne propozycje i krótko je uzasadnić)

.....
.....
.....
.....

10. Proszę przedstawić własną propozycję procesu merytorycznego przygotowania oficerów w zakresie problematyki ćwiczeń narodowych i sojuszniczych stosowaną do aktualnie funkcjonujących poziomów kształcenia oficerów: WSO, praktyka liniowa, Kurs Specjalistyczny Szczebla Taktycznego, Akademia Wojskowa, Kurs Taktyczno-Operacyjny Dowódców Oddziałów, itd. (Proszę przedstawić własną koncepcję i uzasadnić ją)

.....
.....
.....
.....
.....

Ankieta wypełniono dnia 2000 r.